

MAA-AINESLUPAPÄÄTÖS TILOILLE KTK-KYLÄJOENKANGAS 851-418-46-69 JA HIEKKALA 851-418-14-11, KTK-TORNO OY, TORNIO

ASIA Maa-ainelain (555/1981) 4 §:n mukainen päätös lupahakemuksesta, joka koskee 75 000 k-m³:n maa-aineksen (sora ja hiekka) ottamista kymmenen vuoden aikana sekä vanhan ottamisalueen maisemointia. Ottamisalueen pinta-ala on noin 5,1 hehtaaria ja maisemoitavan alueen noin 5,8 hehtaaria.

HAKIJA KTK-Tornio Oy
Verkkotehtaankatu 11, 95420 Tornio
Yhteyshenkilö: Jukka Vähä, puh. 0400 394 989
Y-tunnus: 0193394-5

ALUEEN SIJAINTI

Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee Tornion kaupungin Kyläjoella tiloilla KTK-Kyläjoenkangas 851-418-46-69 ja Hiekkala 851-418-14-11, noin 9 kilometriä Tornion keskustasta itään. Alue sijaitsee Kyläjoenkankaan maa-ainesten ottamisalueen Itälaidalla.

ASIAN VIREILLETULO

Hakemus on saapunut Meri-Lapin ympäristölautakunnalle 15.12.2020, jolloin se on tullut vireille. Hakemusta on täydennetty 1.10.2021 arkeologisella selvityksellä.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUS

Alueella on ollut ympäristölautakunnan samalle alueelle 26.6.2007 (§ 56) myöntämä maa-ainesten ottamislupa (510 000 k-m³), jonka voimassaolo on päättynyt 30.6.2017.

Tornion yleiskaavassa alue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M) sekä vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella (pv-2). Alueella ei ole asemakaavaa.

TOIMINTA-ALUEEN YMPÄRISTÖ

Hakemuksen mukainen alue sijaitsee Kyläjoenkankaan vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella (2-luokka). Alueella on tutkittu vedenottamon paikka. Suunniteltu maa-ainesten ottamisalue sijaitsee pohjoisosastaan tutkitun vedenottamopaikan arvioidulla lähisuojavyöhykkeellä.

Alue on avointa maa-ainesten ottamisaluetta, jossa se rajautuu muihin ottamisalueisiin pohjoispuolella. Hakemuksen mukainen alue ei sijaitse

valtakunnallisesti arvokkaalla geologisella muodostumalla.

Lapin ELY-keskuksen mukaan suunnitellulla maa-ainesten ottamisalueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain (1096/96) 42 §:n koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei 46 §:n uhanalaisten lajien havaintopaikkoja, ei 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien 3/7 havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (Laji.fi, LUOMUS ja Hertta-rekisteri 12.2.2021 SYKE).

Tornionlaakson museon lausunnon perusteella hakija on teettänyt alueelta arkeologisen selvityksen ja sen perusteella alueelta ei sijaitse tunnettuja muinaisjäännöksiä. Varsinaisen ottamisalueen lähin asuinrakennus sijaitsee noin 180 metrin päässä ottamisalueesta etelään valtatie 921 (vanha 4-tie) varrella. Maisemoitavalla alueella lähin asuinrakennus sijaitsee noin 100 metrin etäisyydellä länteen.

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Toiminta

KTK-Tornio Oy hakee lupaa hiekan ja soran ottamiselle sekä vanhan ottamisalueen maisemoinnille. Ottaminen kohdistuu pääasiassa tilalle KTK-Kyläjoenkangas, mutta eteläreunassa tilalla Hiekkala oleva kannas poistetaan. Varsinaisen ottamisalueen koko on noin 5,1 hehtaaria ja ottamismäärä (hiekkä ja sora) 75 000 k-m³ 10 vuoden aikana. Maa-aineksen ottamissyvyys on noin 0-5 metriä. Vanhan ottamisalueen maisemoitavan alueen koko on noin 5,8 hehtaaria.

Suunnitelman mukaan maa-ainesten ottaminen ulotetaan tasoille +11-13,5 m (N2000). Pohjaveden pinnan taso on tutkittu syksyllä 2020 koekuoppien avulla. Pohjaveden korkeus on ollut + 7,5 m (N2000). Tutkitun vedenottamon arvioidulla kaukosuojavyöhykkeellä pohjaveden pintaan jätetään 4 metrin suojakerros ja tutkitun vedenottamon arvioidulle lähisuojavyöhykkeelle 6 metrin suojakerros.

Alueelle asennetaan uusi pohjaveden havaintoputki, josta tarkkaillaan pohjaveden pintaa ja laatua. Pohjavesipinta mitataan keväällä, kesällä ja syksyllä. Pohjaveden laatua tarkkaillaan kerran vuodessa kesäkuussa. Pohjavesinäytteestä analysoidaan lämpötila, haju, väri, sameus, happi, pH, sähkönjohtavuus, permanganaattiluku/TOC, nitraatti, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, sulfaatti, kloridi, rauta, mangaani ja öljyhiilivedyt C5-C40.

Tilan Hiekkala puolella oleva kannas poistetaan. Itäpuoliseen tilaan jätetään kymmenen metrin suojaetäisyys. Pohjoispuolella ottaminen ulotetaan tilan rajaan saakka, sillä alue on vanhaa ottamisaluetta. Luiskaus aloitetaan rajasta ja tehdään kaltevuudella 1:3.

Hakemuksen mukaan alueella ei säilytetä työkoneita tai polttoaineita. Alueella saatetaan käyttää satunnaisesti ja lyhytaikaisesti seulontalaitetta, jossa on kiinteä polttoainesäiliö. Lastauskone tankataan alueen ulkopuolella. Alueella ei harjoiteta murskaustoimintaa.

Liikennöinti tapahtuu alueelle valtatieltä 921 jo aiemmin käytössä olevan liittymän kautta. Hakemukseen on liitetty kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma maa-ainesten ottamistoiminnalle.

Maisemoitava alue

Maisemoitava alue (noin 5,8 ha) on vanhaa ottamisaluetta, jossa pohjaveden pinnan päällä on noin kahden metrin suojakerros aiempien lupapäätösten mukaisesti. Lupapäätöstä syvemmälle otetut alueet täytetään luvan mukaisesti vähintään tasolle +9,4 m. Täyttöä tarvitaan arviolta noin 4 000-5 000 k-m³. Alueen reunat luiskataan ja alueella olevat maa-ainekasat ajetaan pois tai käytetään luiskaamiseen sekä metsittämiseen. Maisemoitavalle alueelle levitetään pintamaita kesästä 2021 lähtien. Tukitoiminta-alue metsitetään vasta toiminnan loppuvaiheessa.

Alueen jälkihoito

Luiskat muotoillaan kaltevuuteen 1:3. Alueella on muualta tuotuja puhtaita pintamaita noin 7000 m³, joita suunnitellaan käytettäväksi maisemointiin. Alueelta kuorittavat pintamaat läjitetään omiksi kasoikseen ottamisalueen reunoille ja käytetään jälkitöiden yhteydessä kasvualustana. Alueelle levitetään kuorittuja tai muualta tuotavia, lupaviranomaisilla hyväksyttäviä puhtaita pintamaita, 10-20 cm kerroksena. Koko alueen metsitys tehdään istuttamalla 2 500 männyn ja 500 koivun taimia hehtaarille. Ottamistoiminnan päätyttyä alue jää metsätalouskäyttöön.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireillä olosta on tiedotettu kuuluttamalla Tornion kaupungin verkkosivuilla 17.12.2020-25.1.2021. Asiakirjat ovat olleet saatavilla myös Meri-Lapin ympäristöpalvelujen toimistossa. Hakemuksen vireilläolosta on ilmoitettu Kemi-Tornio -lehdessä 23.12.2020.

Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun ottamisalueen naapuritilojen maanomistajille. Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Tornionlaakson Museolta sekä Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueelta, koska ottamisalue sijaitsee luokitellulla pohjavesialueella. Ottamistoiminnasta on lisäksi pyydetty kommentit Tornion kaupungin kaavoituksesta vastaavalta.

Muistutukset, lausunnot ja hakijan antama vastine

Hakemuksesta ei ole annettu määräaikaan mennessä yhtään muistutusta. Lapin ELY-keskuksen liikenne- ja infravastuualue on antanut hakemuksesta lausunnon 7.1.2021 naapurikuulemiseen liittyen. Lausunnon mukaan suunniteltu ottamisalue ei sijoitu maantien suoja-alueelle, joten hakemuksesta ei ole huomautettavaa. Mikäli toimintaa tulee maantien suoja-alueelle tai alueelle tarvitaan uusia liittymiä, tulee tästä pyytää erillinen lausunto.

Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueen lausunto 18.2.2021:

"Pohjavesialue

Suunniteltu ottamisalue sijoittuu Kyläjoenkankaan (1285109) muulle vedenhankintaan soveltuvalla (2-luokka) pohjavesialueelle. Kyläjoenkankaan pohjavesialue sijoittuu laajaan ja tasalakiseen reunamuodostumaan, jonka aines on pintaosissa soraista hiekkaa. Muutoin aines vaihtelee karkeasta hiekasta hienoon hiekkaan. Kerrospaksuus on noin seitsemän metriä ja muodostuman paksuimmat kerrokset sijaitsevat alueen keskiosan poikki kulkevan rautatien eteläpuolella. Pohjaveden päävirtaussuunta on pohjoisesta etelään, mutta alueella voi esiintyä myös paikallisia pohjaveden virtaussuuntia. Pohjavesialueella on tehty tutkimuksia 1970- ja 1990- luvuilla sekä lisätutkimuksia vuonna 2009. 1970-luvun tutkimusten yhteydessä on tehty koepumppaus pisteestä KP 30 teholla 400 m³/d. Täydentävissä tutkimuksissa alueelta on arvioitu saatavan pohjavettä noin 200-300 m³/d.

Suunniteltu ottamisalue sijaitsee pohjoisosastaan tutkitun vedenottamonpaikan arvioidulla lähisuojavyöhykkeellä. Tilan KTK-Kyläjoenkangas pohjoisraja sijaistee noin sadan metrin päässä tutkitusta vedenottamonpaikasta.

Luonnonsuojelu

Suunnitellulla maa-ainesten ottoalueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain (1096/96) 42 §:n koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei 46 §:n uhanalaisten lajien havaintopaikkoja, ei 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (Laji.fi, LUOMUS ja Hertta-rekisteri 12.2.2021 SYKE).

Maankäytöllinen tilanne

Hakemuksen tarkoittama hanke sijoittuu Tornion kaupunginvaltuuston hyväksymän oikeusvaikutteisen Tornion yleiskaava 2021:n 14.12.2009 (kv. § 103) mukaiselle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M). Alueelle sallitaan vain maa- ja metsätalouteen liittyvä ja haja-asutusluonteinen asuntorakentaminen. Lisäksi hakemuksen mukainen hanke sijoittuu yleiskaavan mukaiselle vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle (pv-2). Kaavamääräyksen mukaan alueella tapahtuvaa rakentamista ja muuta maankäyttöä rajoittavat vesilain 1. luvun 18 §:n pohjaveden muuttamiskielto (nykyisin kumottu, toteutuu mm. vesilain 3. luku 2 §:n kautta) ja ympäristönsuojelulain 1. luvun 8 §:n pohjaveden pilaamiskielto (nykyisin YSL 17 §). Alueella on kielletty pohjavesien kannalta haitallisten jätteiden varastointi. Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivaminen on tehtävä siten, ettei siitä aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen. Hakemuksen mukainen hanke sijoittuu lisäksi noin 230 metrin etäisyydelle (itään) edellä mainitun yleiskaavan mukaisesta kehitettävästä palvelukylästä (AT-1) ja noin 180 metrin etäisyydelle (pohjoiseen) yleiskaavan mukaisesta asemakaavoitettavaksi tarkoitettusta pientalovaltaisesta asuntoalueesta (AP). Alueelle ei ole laadittu asemakaavaa.

Soveltava lainsäädäntö ja ohjeistus

Ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) kieltää pohjaveden pilaamisen ja laadun vaarantamisen. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä.

Maa-aineslain 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu muun muassa kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien turmeltumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Lisäksi alueella, on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa. Ottamispaikat on myös sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Ympäristöministeriön oppaan Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväan käyttöön (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24) mukaan soran ottamisalueen sijoittuminen pohjavesialueelle edellyttää riittäviä suojakerrospaksuuksia pohjaveden pinnan yläpuolelle. Oppaassa on asetettu ottamisalueen sijoittumista koskevaksi tavoitteeksi, että vedenottamoiden tai tutkittujen vedenottoaikkojen lähisuojavyöhykkeillä ei saisi olla lainkaan ottamistoimintaa. Jo avatuilla vanhoilla ja kunnostettavilla lähisuojavyöhykkeiden ottamisalueilla suojakerroksen paksuuden tulisi olla vähintään kuusi metriä. Lähisuojavyöhykkeille voidaan siten suunnitella vain alueen jälkihoitamiseen tähtäävää ottamistoimintaa.

Oppaan mukaan maa-ainesten ottaminen vedenottamon tai tutkitun vedenottamonpaikan kaukosuojavyöhykkeillä voi olla mahdollista, mikäli maa-ainesten ottaminen suoritetaan siten, että koskematon maa-ainesta jätetään ylimmän tutkitun luonnollisen pohjavedenpinnan päälle aina vähintään neljän metrin suojakerros. Oppaassa on ohjeistettu myös muun muassa soranottamisalueiden jälkihoitotöiden toteuttamista.

Kannanotto

Lapin ELY-keskus toteaa, että pohjavesialueiden suojelussa tulee huomioida nykyisten vedenottotarpeiden lisäksi myös mahdollisesti tulevat vedenottotarpeet pitkälle tulevaisuuteen. Myös tutkittu vedenottoaika on tärkeää turvata esimerkiksi kriisi- ja poikkeustilanteiden vesihuoltoa varten, vaikka välitöntä tarvetta paikan käyttöönottoon ei olisi.

Maa-aineslupahakemuksessa on huomioitu pohjavesialueella sijaitseva tutkittu vedenottamonpaikka ja Lapin ELY-keskuksen sille arvioima lähisuojavyöhyke. Suunnitelmien mukaan arvioidulla lähisuojavyöhykkeellä pohjaveden pinnan päälle jätetään kuuden metrin paksuinen suojakerros, ja arvioidun lähisuojavyöhykkeen ulkopuolisella alueella ympäristöhallinnon ohjeistuksen mukaisesti neljän metrin paksuinen suojaava maakerros.

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottotoiminnan lopettamiseen ja alueen kunnostamiseen tähtäävä toiminta on mahdollista toteuttaa suunnitellulla paikalla. Lapin ELY-keskus kuitenkin muistuttaa, että luokitellulla pohjavesialueella ja erityisesti tutkitun vedenottamonpaikan arvioidulla lähisuojavyöhykkeellä toimittaessa tulee kaikessa toiminnassa noudattaa erityistä varovaisuutta ja huolellisuutta. Lupaharkinnassa tulee huomioida seuraavassa esitetyt asiat.

Ottamistoiminta

Lupahakemuksessa esitettyjen suojakerrospaksuuksien toteutumisessa on noudatettava erityistä huolellisuutta, koska suunniteltu ottoalue sijoittuu osin tutkitun

vedenottamon arvioidulle lähisuojavyöhykkeelle, ja suojakerrospaksuus ottoalueella vaihtelee siten neljän ja kuuden metrin välillä. Korkotasojen merkitsemisessä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta. Ottoalueen korot tulee merkitä alueelle näkyvästi ja riittävän tiheästi, jotta alinta ottotasoa ei aliteta missään tilanteessa. Korot tulee myös tarkistaa riittävän usein, ja korkotasojen mittauksesta tulee pitää työmaapäiväkirjaa.

Lupahakemuksen mukaan ottoalueelle on tarkoitus asentaa uusi pohjaveden havaintoputki. Lapin ELY-keskus katsoo, että havaintoputki tulee asentaa ennen toiminnan aloittamista, ja samassa yhteydessä tulee tarkistaa pohjaveden pinnantaso. Putkikortit asennetuista pohjaveden havaintoputkista tulee toimittaa valvojalle sekä Lapin ELY-keskukselle.

Hakemuksen mukaan alueella saatetaan käyttää ajoittain seulontalaitetta, jossa on kiinteä polttoainesäiliö. Lapin ELY-keskus katsoo, että seulontalaite tulee alueella sijoittaa siten, ettei se sijaitse tutkitun vedenottamonpaikan arvioidulla lähisuojavyöhykkeellä. Toiminnassa tulee myös huolehtia siitä, ettei maaperään ja pohjaveteen pääse missään tilanteessa polttoainepäästöjä. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Pohjavesialueella ei myöskään tule säilyttää poltto- ja voiteluaineita, eikä koneita tule huoltaa tai tankata ottamisalueella. Alueella ei myöskään tule säilyttää työkoneita. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua.

Hakemuksen mukaan alueella ei ole tarkoitus harjoittaa maa-ainesten murskaamista. Mikäli tarve aineksen murskaamiselle kuitenkin ilmenee, Lapin ELY-keskus muistuttaa, että murskaamiseen tarvitaan luokitellulla pohjavesialueella aina ympäristölupa (YSL 28 §). Ensisijaisesti murskaustoiminta kuitenkin tulee sijoittaa luokitellun pohjavesialueen ulkopuolelle.

Jälkihoito

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä pohjaveden laadun turvaamiseksi. Jälkihoitotoimienpiteissä tulee olla huolellinen ja jälkihoitotoimenpiteet tulee yksilöidä mahdollisessa maa-ainesluvassa. Pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että asianmukaisin jälkihoitotoimenpitein alueelle aikaansaadaan oton päätyttyä mahdollisimman nopeasti uusi maannoskerros. Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden ja pohjaveden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kunta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2-3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Mikäli pintamateriaalia tuodaan alueelle ulkopuolelta, on siihen aina oltava lupaviranomaisen hyväksyntä, ja pintamateriaalina tulee käyttää ainoastaan puhtaita maa-aineksia, joista ei kulkeudu haitallisia aineita pohjaveteen. Toiminnanharjoittajan tulee pyydettyäessä pystyä esittämään aineksen alkuperä.

Jälkihoitoa toteutettaessa tulee huolehtia siitä, ettei pohjavesialueella levitettävä pintamateriaali ole liian hienorakeista. Hienorakeinen maalaji vähentää pohjaveden muodostumista ja soveltuu huonosti kasvillisuuden kasvualustaksi. Myöskään karike ja kuorike eivät sovellu pohjavesialueella käytettäväksi.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24.)

Alueidenkäyttöön liittyvät näkökohdat

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen siten, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä perustuu tarkentuvaan suunnitteluun, jossa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) sekä yleispiirteisempi kaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yksityiskohtaisempia yleis- ja asemakaavoja. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella.

Alueidenkäytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää mm. luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä, ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä sekä luonnonvarojen säästeliästä käyttöä. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän eri kaavatasot (maakunta-, yleis- ja asemakaavat) toteuttavat ja tarkentavat alueiden käytön suunnittelun tavoitteita.

Oikeusvaikutteisella yleiskaavalla on oikeudellisesti sitovia vaikutuksia maa-aineslain (MAL) mukaiseen lupaharkintaan. Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen, eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa (MAL 3.2 §). Lisäksi on erityisesti huomioitava MAL 3.1 §:n mukaisesti, ettei maa-ainesten ottamisesta aiheudu kauniin maisemakuvan turmeltumista tai luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista.

Edellä lausuttu huomioiden Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan toimivaltaisen lupaviranomaisen tulee harkita vaikeuttaako hakemuksen mukaisen toiminnan sijoittaminen alueen käyttämistä (huomioiden myös oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukaiset AT-1 ja AP aluevaraukset) oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa varattuun käyttötarkoitukseen.

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-aineslupahakemuksessa on huomioitu pohjaveden pinnan päälle jätettävät suojakerrospaksuudet, ja toteaa, että ottoalueen maisemointiin ja jälkihoitoon liittyvien toimenpiteiden toteuttaminen on alueella tarpeen. Lapin ELY-keskus korostaa ottamisen vaiheistamista ja huolellista toimintakulttuuria. Lapin ELY-keskus myös katsoo, että ottamistoiminta ja siihen liittyvät maisemointi- sekä jälkihoitotyöt alueella tulee saattaa päätökseen nyt haettavan 10-vuotisen luvan aikana, sillä jatkossa alueella ei enää ole riittävästi pohjaveden pinnan päälle jätettävää suojakerrospaksuutta, eikä alueen hiekkaa ja soraa voida hyödyntää säästeliäästi ja taloudellisesti ilman, että siitä aiheutuu pohjavedelle likaantumis- tai pilaantumisvaara. Ottamistoiminnan edellytyksiä jatkossa arvioitaessa on huomioitava myös alueen käyttö ja soveltuvuus oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa varattuun käyttötarkoitukseen, huomioiden myös oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukaiset läheiset AT-1 ja AP aluevaraukset. Alueelle ei siten jatkossa tulisi enää hakea eikä myöntää maa-ainesten ottoon liittyviä lupia.

Lapin ELY-keskus muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja ei tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Toiminta-alueesta ja toiminnan luonteesta johtuen toiminnan aloittamislupaa ei tule myöntää muutoksenhausta huolimatta.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvan haltijan on tehtävä maa-ainelain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitettun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.”

Tornionlaakson museon lausunto 6.10.2021:

” KTK-Tornio tilasi arkeologisen inventoinnin Heilu Oy:ltä. Heilu Oy:n arkeologi on suorittanut Kyläjoenkankaalla, suunnitellun maanoton alueella, inventoinnin 29.9.2021. Alue on vanhaa sekametsä- ja kuusitaimikkoista metsänhoidollista aluetta, jossa on nähtävissä äestyksen jälkiä. Suunnitellulta maanottoalueelta ei tunnettu entuudestaan muinaisjäännöskohteita, mutta se sijaitsee korkeustasoiltaan (n. 15 m mpy) ja maisemaltaan muinaisjäännöksille potentiaalisella alueella. Lähin tunnettu muinaisjäännos, valtakunnallisesti merkittävä Rakanmäki (muinaisjäännostunnus 851010002), sijoittuu tutkitusta Kyläjoenkankaan alueesta 1,1 km itään. Alueesta noin 500 metriä kaakkoon on kulkenut Turusta Tukholmaan Pohjanlahden ympäri kulkenut Vanha rantatie (muu kulttuuriperintökohde, muinaisjäännostunnus 1000021287), josta yksi käytöstä poisjääneistä kohdista on noin 400 metrin kohta rautatien ja Valtatien 921 välissä. Inventoidulta alueelta ei löydetty muinaisjäännos-kohteita.

Alueella ei sijaitse tunnettuja muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä, joilla olisi vaikutuksia maa-aineksen ottoluvan myöntämiseen.

Maanotossa on kuitenkin huomioitava, että maanottoalueella voi sijaita aiemmin tuntemattomia muinaisjäännöksiä, jotka eivät näy maan päälle. Tällöin muinaismuistolain (MML) 14§ mukaisesti, jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännos, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinais-jäännöksen kohdalta heti keskeytettävä, otettava yhteyttä alueelliseen vastuumuse-oon, eli Tornionlaakson museoon ja MLL 11§ mukaisesti haettava kajoamislupaa Mu-seovirastolta. Alueen luonteen huomioon ottaen kiinteästä muinaisjäännöksestä in-dikoivat esimerkiksi erilaiset käyttö- ja koristemetalliesineet (rauta, pronssi) ja kuona.”

Hakijan vastine

KTK-Tornio Oy on todennut 19.2.2021, ettei sillä ole huomauttamista Lapin ELY-keskuksen lausuntoon ja 7.10.2021, ettei sillä ole huomauttamista Tornionlaakson museon lausuntoon.

Tornion kaupungin kaupunginarkkitehti on todennut kommentissaan 2.3.2021, että hakemuksen mukaisen toiminnan sijoittaminen alueelle ei vaikeuta alueen käyttämistä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa varattuun käyttötarkoitukseen.

Maastokäynnit ottamisalueella

Ympäristötarkastajat Karhunen ja Rautiala tutustuivat alueeseen 2.6. ja 19.5.2020 valvontakäyntien yhteydessä. Karhunen lisäksi totesi alueen tilanteen 8.10.2021. Maisemoitavalla alueella on maa-ainekasoja, joten alueen täyttö edellisen luvan mukaiseen tasoon onnistunee. Maisemoitavalla alueella oli sateisena päivänä 8.10.2021 lammikoita.

RATKAISUOSA**VIRANOMAISEN RATKAISU**

Meri-Lapin ympäristölautakunta on tutkinut hakemuksen ja myöntää KTK-Tornio Oy:lle maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten (sora ja hiekka) ottamiseen sekä vanhan ottamisalueen jälkihoitoon tiloille KTK-Kyläjoenkangas 851-418-46-69 ja Hiekkala 851-418-14-11.

Ottamisalueelle tulee olla riidaton kulku. Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksissa esitetyn mukaisesti sekä noudattaen seuraavia lupamääräyksiä siinäkin tapauksessa, että hakemuksessa esitetty olisi ristiriidassa lupamääräysten kanssa:

LUPAMÄÄRÄYKSETMaa-ainesten määrä ja alueen rajat

1. Lupa koskee otettavan maa-ainesten kokonaismäärää 75 000 k-m³ kymmenen vuoden aikana. Ottamistoiminnan tulee tapahtua suunnitelmapiirustusten mukaisesti kaivualueen rajauksen sisällä. Varsinaisen ottamisalueen pinta-ala on noin 5,1 hehtaaria ja maisemoitavan alueen 5,8 hehtaaria. (MAL 11 §)
2. Alin ottamistaso vedenottamon arvioidulla lähisuojavyöhykkeellä on 13,5 m kuitenkin siten, että ylimmän havaitun pohjaveden pinnan tason ja ottamisalueen pohjan väliin jää lähisuojavyöhykkeellä vähintään 6 metrin koskematon suojakerros. Alin ottamistaso vedenottamon arvioidulla kaukosuojavyöhykkeellä (koskee myös välikannasta tilojen rajalla) on +11,5 m (N2000) kuitenkin siten, että ylimmän havaitun pohjaveden pinnan tason ja ottamisalueen pohjan väliin jää kaukosuojavyöhykkeellä vähintään 4 metrin koskematon suojakerros. Suojakerrosvaatimus koskee myös orsivettä. Päivitetty suunnitelma tulee esittää ennen aloituskatselmusta (ottamistasot ja -määrä). (MAL 11 §, YSL 17 §)
3. Sallittu ottamistaso ja ottamisalueen rajat on merkittävä selkeästi näkyviin. Merkinnät tulee olla käytettävissä koko ottamistoiminnan ajan. Arvioidun lähisuojavyöhykkeen rajan ja ottamistason merkitsemiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Arvioidulle lähisuojavyöhykkeelle ei tule sijoittaa laitteita tai toimintoja. Korkotasojen mittauksista tulee pitää työmaapäiväkirjaa. (MAL 11 §)

4. Ottamisalueen ja naapurikiinteistöjen rajan väliin tulee jättää vähintään 10 metrin koskematon suojavyöhyke. Kuitenkin ottamisalueen pohjoispuoleinen osa voidaan yhdistää ottamistoiminnassa olleeseen tilaan. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §)
5. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä, otettava yhteyttä Tornionlaakson museoon. (MAL 3, 11 §)

Aloituskatselmus

6. Luvanhaltijan on sovittava valvontaviranomaisen kanssa aloituskatselmuksen pitämisestä. Ottamistoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin aloituskatselmus on pidetty. Tällöin tulee seuraavat toimenpiteet olla tehtyinä:
 - ottamisalue merkittynä maastoon
 - sallittu ottamistaso (N2000) merkittynä ottamisalueelle korkeusmerkinnöin
 - maa-ainesten oton aloittamiskohtiin merkittynä sallittu ottamistaso (N2000)
 - pohjaveden havaintoputki asennettu ja sekä pohjaveden pinnan korkeus (N2000) ja laatu tutkittuna ja kirjattuna
 - pohjaveden pinnan korkeuden perusteella päivitetty suunnitelma
 - vaaditut vakuudet jätetty. (VNA 926/2005 6 §)

Vesien johtaminen ja tarkkailu

7. Ottamistoiminnassa tulee huolehtia, että alue ei lammikoidu missään vaiheessa. (MAL 3, 11 §)
8. Pohjavedenpinnan korkeus tulee olla hakijan tiedossa. Pohjaveden pinnan korkeus tulee määrittää luotettavasti ottamisalueelle asennettavasta havaintoputkesta ennen ottamistoiminnan aloittamista. Lisäksi pohjaveden pinnan korkeus määritetään kolme kertaa vuodessa (kevällä, kesällä ja syksyllä). Pohjaveden pinnan mittaustiedot (N2000) kirjataan ja toimitetaan valvontaviranomaiselle sekä Lapin ELY-keskukselle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. Pohjaveden havaintoputki tulee asentaa hakemuksessa esitettyyn paikkaan ja havaintoputken tiedot (putkikortti) tulee toimittaa valvontaviranomaiselle sekä Lapin ELY-keskukselle. (MAL 3, 11 §, VNA 926/2005 6 §, YSL 17 §)
9. Pohjaveden laatu tulee tutkia asennettavasta pohjaveden havaintoputkesta ennen ottamistoiminnan aloittamista. Lisäksi pohjaveden laatu tutkitaan jatkossa vuosittain kesäkuussa. Pohjavesinäytteestä tutkitaan seuraavat parametrit: lämpötila, haju, väri, sameus, happi, pH, sähkönjohtavuus, permanganaattiluku/TOC, nitraatti, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, sulfaatti, kloridi, rauta, mangaani ja öljyhiilivedyt C5-C40 (määritysraja vähintään 50 µg/l). Lupaviranomainen

voi tarvittaessa muuttaa analyysivalikoimaa sekä ja analyysitiheyttä. (MAL 11 §, YSL 17 §)

Turvallisuus ja onnettomuuksien ennalta ehkäiseminen

10. Toiminnanharjoittajan on nimettävä asiantunteva henkilö, joka vastaa toiminnan suunnittelusta, tarkkailusta, kirjanpidosta sekä ympäristöhaittojen torjunnasta. Vastuuhenkilön yhteystiedot on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelulle. Nämä yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina. (VNA 926/2005 6 §)
11. Paikat, joissa käsitellään, tankataan ja säilytetään öljyä tai muuta maaperän tai pohjaveden kannalta vaarallista ainetta, samoin mahdollisten työkoneiden säilytysalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Öljyjen käsittely- ja tankkauspaikkojen tulee olla katettuja. Satunnaisetkaan päästöt eivät saa päästä maaperään ja sitä kautta pohjaveteen. Ennen tiiviiden alustojen rakentamista, tulee niiden rakenne hyväksyttävä luvan valvojalla. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)
12. Polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden pääsy maaperään sekä pohja- ja pintavesiin on estettävä tehokkaasti. Öljytuotteita tai muita ympäristölle haitallisia aineita ei saa varastoida alueella. Öljytuotteita ei saa tuoda alueelle ilman valvojan hyväksymiä suojarakenteita. Mahdollisista suojarakenteista tulee esittää suunnitelma ympäristöpalveluille ennen niiden hyväksymistä. Mikäli alueelle tuodaan tilapäisesti koneiden tankkausta varten polttoainetta, tulee polttoainesäiliöt varustaa ylitäytönestimillä, laponestolla ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Öljyä ja öljyistä vettä ei saa laskea maaperään, vaan öljyinen aines on toimitettava hyväksytyyn öljyisen jätteen vastaanottopaikkaan. Toiminta-alueella on oltava riittävästi kemikaalivuotojen torjuntakalustoa (imeytysainetta sekä välineitä maahan valuneen aineen poistamiseksi välittömästi tiiviille reunalliselle alustalle). (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)
13. Työkoneita ei saa huoltaa tai pestä toiminta-alueella. Alueella ei saa varastoida tai säilyttää ottamistoimintaan liittymättömiä koneita tai laitteita. Toiminta-aikojen ulkopuolella koneita ja laitteita ei saa varastoida alueella. Seulontalaitetta ei saa sijoittaa tutkitun vedenottamopaikan arvioidulle lähisuojavyöhykkeelle. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)
14. Jos tapahtuu öljy-, kemikaalivuoto tai muu ympäristön pilaantumisen vaara aiheuttava tapahtuma (kuten pölyä, melua tai muuta päästöä ympäristöön lisäävä häiriö), on välittömästi ryhdyttävä torjuntatoimiin, joilla vaara pilaantumisen leviämisestä saadaan poistettua. Häiriöstä johtuvaa päästöä aiheuttava toiminta on keskeytettävä heti ja häiriö on korjattava ennen toiminnan jatkamista. Jos toiminnanharjoittaja ei itse kykene varmasti torjumaan maaperän ja pohjaveden pilaantumista tai muuta vaaratilannetta, sen on heti hälytettävä pelastuslaitos apuun. Öljyvahingosta, jossa torjuntatoimet ovat tarpeen, on viipymättä ilmoitettava pelastuslaitokselle.

Häiriötapahtumasta on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluille mahdollisimman pian. Maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta tapahtumasta on ilmoitettava mahdollisimman pian myös Lapin ELY-keskukselle. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)

Jätteet

15. Jätehuolto on järjestettävä niin, ettei toiminnasta aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista tai haittaa ympäristölle. Alueella ei saa polttaa tai haudata jätteitä. Jätteet tulee toimittaa asianmukaiset luvat omaavaan vastaanottoaikaan. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)
16. Alueelle ei saa tuoda ottamisalueen ulkopuolelta ylijäämämaita tai muita jätteiksi luokiteltavia materiaaleja. (MAL 3, 11 §, YSL 17 §)

Melu ja pöly

17. Toimintaa voi olla alueella arkisin (ma-pe) klo 7-22, lisäksi lauantaina voi olla aineksen kuljetusta klo 7-18. Toimintaa ei saa harjoittaa arkipyhinä eikä joulun- ja juhannusaattona. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §)
18. Melutaso ei saa toiminnan johdosta ylittää minkään kuuden tunnin jakson aikana klo 7-22 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq} -arvoja: 55 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 45 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnonsuojelualueella eikä klo 22-7 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq} -arvoja: 50 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 40 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnonsuojelualueella. Tarvittaessa melutaso on valvontaviranomaisen määräyksestä varmistettava mittauksin. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §, VNA 993/1992 2 §)
19. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa tai muita haitallisia päästöjä ilmaan. Pölyn sitomiseen on kiinnitettävä huomiota. Tarvittaessa pölyämistä estetään kastelemalla vedellä. Tarvittaessa hiukkaspitoisuus on varmistettava mittauksin. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §, VNA 79/2017)

Vuosittainen ilmoitus

20. Maa-ainesluvan haltijan on tehtävä vuosittain tammikuun loppuun mennessä maa-aineslain 23 a §:ssä mainittu ilmoitus edellisenä vuonna otettujen ainesten määrästä ja laadusta. Ilmoitus tehdään NOTTO-tietokantaan. (VNA 926/2005 9 §)

Maisemointi ja jälkihoito

21. Jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteet on toteutettava koko alueella luvan voimassaoloaikana. Vanhan ottamisalueen maisemointityöt on saatettava loppuun 30.8.2022 mennessä. Vanhan ottamisalueen pohjan täyttöön saa käyttää vain alueella olevaa puhdasta hiekkaa, se ei saa olla liian hienojakoista eikä se saa olla eloperäistä. Täyttö tehdään

edellisen luvan mukaiseen tasoon +9,5 m, kuitenkin siten, että täytön jälkeen suojakerros tulee olla vähintään 2 metriä ylimmän havaitun pohjavedenpinnan päällä.

Ottamisalueen reunojen luiskaukset on mukautettava ympäristöön sopiviksi leikkauskuvissa esitetyjä periaatteita ja kaltevuutta käyttäen, pääsääntöisesti 1:3 tai loivemmiksi.

Alue on siistittävä toiminnan lopettamisen yhteydessä. Alueelle ei saa jättää varastokasoja lupa-ajan päättyessä. Alueella olevat tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee pehmentää toiminnan loputtua. Alueelle tulee muodostaa mahdollisimman nopeasti uusi kasvualusta kuorittuja pintamaita käyttäen. Ennenaikaista pintamaan ja puuston poistamista on vältettävä. Lupaviranomaisen erillisen hyväksymisen perusteella on mahdollista hyödyntää muutakin pilaantumaton eloperäistä/humusmateriaalia, kuten maaton turve, pintaverhoukseen. Mahdollinen soravaltainen ydinvyöhyke peitetään 20-50 cm hiekkakerroksella. Hiekkakerroksen päälle on laitettava noin 10 cm kerros humusta kasvukerrosta varten. Tämän jälkeen pintamateriaali (kangashumus ja rikastumiskerros) sekoitetaan esimerkiksi äestämällä hiekkakerroksen päälle tai hiekkamailla suoraan hiekkaan noin 20 cm:n paksuiseksi kasvualustaksi.

Alue tulee metsittää. Ottamisalueelle tulee istuttaa sekapuustoa. Mäntyä voidaan istuttaa noin 2 500 kappaletta hehtaarille ja lisäksi esimerkiksi rauduskoivua, haapaa, harmaaleppää ja pihlajaa yhteensä noin 500 kappaletta hehtaarille. Alueelle soveltumaton käyttö tulee estää.

Ennen lopputarkastusta on luvanhaltijan laadittava mittaustulosten perusteella alueelta kartta ja leikkauspiirustukset toteutuneista ottamistasoista sekä luiskien kaltevuuksista. Aineisto luovutetaan valvontaviranomaiselle viimeistään kaksi viikkoa ennen lopputarkastusta. (MAL 3, 11 §)

22. Viimeistelytöiden jälkeen, ennen lupa-ajan päättymistä, on luvanhaltijan pyydettävä lopputarkastusta. (VNA 926/2005 6 §)

Vakuus

Ennen maa-ainesten ottamistyön aloittamista luvanhaltijan on annettava Tornion kaupungille lupamääräyksien noudattamiseksi maa-aineslain 12 §:n mukainen vakuus 47 350 euroa. Vakuuden suuruus sora- ja hiekka-alueilla perustuu ottamisalueen pinta-alaan 4 000 euroa/hehtaari ja lisäksi otettavaksi esitettyyn kokonaismäärään 0,05 euroa/m³. Tässä tapauksessa myös vanha ottamisalue on maisemoimatta, joten vakuuden suuruutta määritettäessä on huomioitu maisemoitava alue (5,8 ha) sekä ottamisalue (5,1 ha). Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki vaaditut jälkihoitotyöt on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuus tulee olla yksilöity tätä päätöstä koskeväksi. Lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa vakuussummaa. Maisemoitavaa aluetta koskeva osuus vakuudesta voidaan vapauttaa, kun alue on maisemoitu ja sen alueen jälkihoitotyöt on hyväksytty. (Maa-ainestaksa, voimassa 1.10.2020 lähtien)

TOIMINTAA KOSKEVIA MUITA SÄÄDÖKSIÄ

Mikäli alueella aiotaan murskata kiviaineksia, tulee murskaukselle hakea ympäristölupa hyvissä ajoin. Lähtökohtaisesti murskaustoiminta sijoitetaan pohjavesialueen ulkopuolelle. (YSL 28 §, MAL 3, 11 §)

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUVAN MUUTTAMINEN

Lupa on voimassa **30.8.2031** asti. Mikäli toiminta olennaisesti muuttuu tai laajenee, on toiminnalle haettava uusi lupa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 6 §:n mukaan maa-aineslupa on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Maa-aineksia ei saa ottaa siten, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräykset 1-3, 6, 10 ja 20

Lupamääräykset on annettu lupapäätöksen valvonnan toteuttamiseksi. Lupamääräykset ovat tarpeen myös luvanhaltijan omavalvonnan ja selvilläolovelvollisuuden toteuttamiseksi.

Lupamääräykset 4, 17-19

Lupamääräykset on annettu toiminnasta lähikiinteistöille ja mahdollisesti häiriintyvillä kohteilla aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 5

Lupamääräys on annettu muinaismuistolain mukaisten arvojen turvaamiseksi.

Lupamääräykset 3 ja 10

Maa-ainesten ottamisen vastuuhenkilöstä ja alueen merkitsemisestä on määräykset turvallisuussyistä.

Lupamääräykset 2-3, 6-9, 11-14, 15-16 ja 21

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi maaperän sekä pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi. Pohjaveden pinnan taso tulee olla selvillä, jotta alueelle jää riittävä suojakerrospaksuus eikä alue lammikoidu. Pilaantuneen maaperän puhdistamistapauksissa ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisena.

Lupamääräykset 15 ja 16

Lupamääräykset on annettu jätteistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräykset 21 ja 22

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi alueen jälkihoidon ja maisemoinnin onnistumiseksi.

Vastaus lausuntoihin

Lapin ELY-keskuksen lausunto on otettu huomioon lupamääräyksissä 2, 3, 6, 8, 11-16, 20-21 ja 22. Tornionlaakson museon lausunto on huomioitu lupamääräyksessä 5.

Sovelletut säännökset

Maa-aineslaki (555/1981) 1 - 6, 10 - 13, 16b, 19 - 21 ja 23 §

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17 §

Valtioneuvoston asetus melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017)

Maa-aineslain edellyttämistä tarkastus- ja valvontatehtävistä suoritettavat maksut, (hyväksytty Meri-Lapin ympäristölautakunnassa 25.8.2020, voimaantulo 1.10.2020)

KÄSITTELYMAKSU JA VALVONTAMAKSU SEKÄ NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN (MAL 23 §)

Lupapäätöksen maksu määräytyy Meri-Lapin ympäristöpalveluiden maa-ainestaksan mukaan. Taksan 2 §:n mukaan suunnitelman tarkastuksen perusmaksu on 300 euroa ja lisäksi lupahakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän mukaan 0,015 euroa/m³. Lupapäätöksen tarkastamisesta on luvan haltijan suoritettava **1 425 euroa**.

Taksan 6 §:n mukaan ottamisalueen rajakiinteistöjen kuulemisesta peritään 45 euroa jokaista kuultavaa kiinteistöä kohti, kuitenkin enintään 300 euroa/hakemus. Hakemuksen johdosta on lähetetty 12 kirjettä ottamisalueen rajakiinteistöjen omistajille. Hakemuksen kuulemisesta on luvan haltijan suoritettava **300 euroa**.

Yhteensä lupapäätökseen liittyvät maksut ovat **1 725 euroa**. Lasku lähetetään erikseen Tornion kaupungin rahatoimistosta.

Ottamisen valvonnasta on luvan saajan suoritettava vuosittain Meri-Lapin ympäristöpalveluille luvan voimassaoloaikana taksan 4 §:n mukaisena valvontamaksuna 375 euroa (otettava kokonaismäärä x 0,005 euroa/m³, kuitenkin vähintään perusmaksu 250 euroa). Valvontamaksu on maksettava, kunnes lupamääräykset ovat tulleet täytetyksi ja loppukatselmus on pidetty, vaikka luvan voimassaoloaika olisikin kulunut umpeen tai lupa olisi peruttu (taksa 5 §).

Mikäli aluetta ei ole jälkihoidettu luvan voimassaoloajan päättymiseen mennessä, peritään valvontamaksu luvan voimassaoloajan päättymisen

jälkeen kaksinkertaisena. Vuosittaiset taksojen tarkistukset saattavat aiheuttaa muutoksia edellä mainittuihin valvontamaksuihin.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan 26.10.2021. Tieto päätöksestä annetaan kuulutuksella, joka julkaistaan Tornion kaupungin verkkosivuilla 26.10.2021. Kuulutus ja päätös liitteineen ovat nähtävillä valitusaikana 26.10.-2.12.2021 Tornion kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.tornio.fi>kuulutukset sekä pyydettäessä Meri-Lapin ympäristöpalveluiden toimistossa (Seminaarinkatu 18, Tornio).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta maa-aineslain 20 §:n mukaisesti Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta viimeistään 2.12.2021. Valitusosoitus on liitteenä.